

CUPRINS

Introducere	5
1. Managementul social, știință a cunoașterii și influențării realității sociale	7
1.1. Necesitatea apariției managementului social ca domeniu distinct al științei managementului	7
1.2. Evoluția managementului social pe plan mondial și în România	14
1.2.1. Scurt traseu istoric mondial	14
1.2.2. Managementul social în România	25
1.3. Esența și scopurile managementului social	31
1.4. Rolul managementului social în lumea modernă	35
1.5. Managementul social între știință și artă	39
1.6. Managementul social ca disciplină de învățământ	50
1.7. Managementul social ca profesiune	51
1.8. Managementul social și raportul său cu alte științe	61
2. Managerul social, personalitate complexă și profund implicată	69
2.1. Structura personalității managerului social	69
2.1.1. Personalitatea și imperativele profesiei de manager social	69
2.1.2. Formarea personalității managerului social	75
2.1.3. Orientarea personalității managerului social	76
2.1.4. Temperamentul și caracterul, însușiri de bază ale personalității managerului social	78
2.1.5. Aptitudinile manageriale, ca trăsătură a personalității managerului social	80
2.2. Atribuțiile, responsabilitățile și autoritatea managerului social	84

2.2.1. Necesitatea unei tratări diferențiate	84
2.2.2. Esențialul în profesie oglindit în atribuțiile, responsabilitățile și autoritatea managerului social	86
2.2.3. Crearea condițiilor de asumare și transpunere în practică a atribuțiilor, responsabilităților și autorității managerului social	87
2.2.4. Profesiunea de manager social și atribuțiile sale	88
2.2.4.1. Despre atribuție	88
2.2.4.2. Atribuțiile managerului social și practica realizării lor	90
2.2.5. Responsabilitățile în exercitarea profesiei de manager social	96
2.2.5.1. Definiție și corelații	96
2.2.5.2. Trăsături și tipologie	97
2.2.5.3. Asumarea responsabilităților de către managerul social	98
2.3. Profesie, stil și comportament	99
2.3.1. Profesie și stil	100
2.3.1.1. Definiția noțiunii de stil de muncă	100
2.3.1.2. Conținutul stilului de muncă al managerului social	103
2.3.1.3. Esența stilului de muncă al managerului social	106
2.3.1.4. Stil și autoritate social-managerială	107
2.3.1.5. Stilul de muncă al managerului social între angajare și eficiență	108
2.3.1.6. Factorii de influență a stilului de muncă al managerului social	111
2.3.1.7. Trăsăturile esențiale ale stilului de muncă al managerului social	112
2.3.1.8. Utilitatea practică a studierii tipurilor de stil de către manager	114

2.3.1.9. Modalități de apreciere a stilului de muncă al managerului social	119
2.3.1.10. Posibilitățile de perfecționare a stilului de muncă social – managerial	121
2.3.2. Profesii și comportament	122
2.3.2.1. Definiție, orientare, cerințe, reguli practice în comportamentul managerului social și tipologie	122
2.3.2.2. Profesiunea de manager social, stilul de lucru al acestuia și științele comportamentului	124
2.3.2.3. Cultură, misiuni profesionale și comportamente manageriale	126
2.3.2.4. Conținutul și trăsăturile comportamentului social-managerial	127
2.3.2.5. Motivația în comportamentul managerului social	129
2.3.2.6. Ghid de comportament social-managerial	130
3. Managementul social în abordare procesuală	133
3.1. Conceptul de proces în managementul social	133
3.2. Esența și conținutul procesului social – managerial	135
3.3. Trăsăturile procesului social-managerial	138
3.4. Interrelația dintre procesul și structura managementului social	141
3.5. Organizarea procesului în managementul social	143
3.6. Influențarea și procesul social - managerial	146
3.7. Funcțiile managementului social	149
4. Managementul social, ca sistem	176
4.1. Esența sistemului de management social	176
4.2. Conținutul sistemului	180

4.3. Elementele structurale ale sistemului managerial – social	185
4.4. Obiectul în managementul social	205
4.4.1. Domenii și genuri	205
4.4.2. Principii specifice	207
4.4.3. Obiectul în influențare reciprocă cu subiectul managementului social	210
4.4.4. Resursele componentă a obiectivului managementului social	210
4.5. Subiecții managementului social	212
4.5.1. Genuri de subiecți	212
4.5.2. Structură și funcții	217
4.5.3. Factorul uman, ca obiect al managementului social	222
4.6. Liderul în sistemul de management social	223
4.6.1. Definiții și abordări	224
4.6.2. Loc și rol în sistemul de management social	225
4.7. Decizia ca esență a sistemului de management social	227
4.7.1. Semnificația deciziei pentru sistemul de management social	228
4.7.1.1. Conceptul de decizie	228
4.7.1.2. Rolul deciziei în sistemul de management social	232
4.7.1.3. Condiții situaționale și cerințe	233
4.7.2. Decizia, ca fenomen psihosocial	238
4.7.2.1. Câteva principii de bază în abordarea psihologică a deciziei social - manageriale	238
4.7.2.2. Între maximizare și satisfacție	240
4.7.2.3. Structurarea informațiilor și nu simpla cuantificare	241
4.7.3. Psihologia decidentului	242

4.7.3.1. Decizia social – managerială, o operă colectivă de creativitate	242
4.7.3.2. Riscul în actul de decizie social-managerială: posibilitate și realitate	244
4.7.3.3. Responsabilitatea decidentului	246
4.7.3.4. Decizia managerială și sistemul de autoritate	247
4.7.3.5. Aspecte psihosociologice ale delegării iurării deciziilor manageriale	249
4.7.4. Psihologia executantului deciziei	251
4.7.4.1. Aspecte psihosociologice în repartizarea sarcinilor și în nominalizarea răspun-derilor pentru executarea deciziei	251
4.7.4.2. Implicații umane în transmiterea dispo-zițiilor și în însușirea lor de către executanți	253
4.7.4.3. Psihologia realizării deciziei prin obiecti-vele asumate de executant	254
4.8. Controlul social în sistemul de management social	256
4.8.1. Sistemul de management social și funcția sa de control	257
4.8.2. Influența dinamicii elementelor psihosociale asupra locului și rolului controlului în manage-mentul social	260
5. Organizarea managementului social	264
5.1. Organizarea, ca funcție a managementului social	265
5.2. Componenta psihosocială a organizării, importantă resursă a instituției sociale	267
5.3. Principii, tehnici și metode sociale și psihosociale în organizarea managementului social	271
5.4. Factorul uman în organizarea instituției sociale	280

5.5. Câteva exemple	285
5.5.1. Organizarea comunicării în instituția socială	285
5.5.1.1. Semnificația organizațională a comunicărilor în instituția socială	286
5.5.1.2. Elemente organizaționale în conținutul și caracterul comunicărilor în managementul social	289
5.5.1.3. Factorii organizaționali favorizanți și obstacolele în calea comunicărilor	295
5.5.2. Organizarea participării la managementul social	303
5.5.2.1. Semnificație și mod de abordare	303
5.5.2.2. Efecte prin pârghi organizațional - motivaționale	305
5.5.2.3. Principalele probleme psihosocioorganizaționale ale practicii participării în managementul social	308
5.5.2.4. Constante psihosocioorganizaționale în relația dintre participare și eficiență	320
6. Politica socială, ca bază a subsistemelor și proceselor sociale	323
6.1. Viziunea de politică socială: semnificație și orientare managerială	323
6.2. Esența și conținutul politicii sociale	325
6.2.1. Conceptul de politică socială	325
6.2.2. Pilonii managerială ai dezvoltării sociale	330
6.2.3. Resurse și acțiuni	331
6.2.4. Finanțarea politicilor sociale	334
6.2.5. Etapizarea politicii sociale în România	336
6.3. Interrelația dintre politica socială și logistică	339
6.4. Locul și rolul inovației în politica socială	340
6.5. Managementul social și politica socială	345
6.6. Componentele politicii sociale	350

6.7. Determinanții și tipologia politicii sociale	353
6.8. Elaborarea și implementarea politicii sociale	363
6.8.1. Procese și etape în proiectarea politicii sociale	363
6.8.2. Rolul analizei diagnostic în proiectarea politicii sociale	365
6.8.3. Identificarea și rezolvarea problemelor sociale	368
6.8.4. Operaționalizarea politicii sociale	373
7. Metodele managementului social	376
7.1. Componente definiționale, semnificație și cerințe	376
7.2. Grupe de metode utilizate în managementul social	379
7.2.1. Metode social – economice	379
7.2.1.1. Caracteristici și principii	379
7.2.1.2. Contextul de abordare	382
7.2.2. Metode social – pedagogice	382
7.2.2.1. Concept și valoare	382
7.2.2.2. Principii de bază	383
7.2.2.3. Reguli și cerințe	384
7.2.2.4. Forme de utilizare	384
7.2.2.5. Câteva aplicații ale metodei în viața socială	388
7.2.3. Metode sociologice ale managementului social	408
7.2.3.1. Caracterizare generală	408
7.2.3.2. Ancheta sociologică	408
7.2.3.3. Sondajul de opinie publică	410
7.2.3.4. Chestionarul sociologic	410
7.2.3.5. Interviu	411
7.2.3.6. Studiarea documentelor sociale	412
7.2.3.7. Analiza conținutului evenimentului social	412

7.2.3.8. Observația sociologică a realității sociale	413
7.2.3.9. Experimentul în cercetarea de management social	414
7.2.4. Metodele operative în managementul social	415
7.2.4.1. Managementul pe bază de plan	415
7.2.4.2. Managementul pe bază de bugete	416
7.2.4.3. Managementul pe bază de proiecte	418
7.2.4.4. Managementul pe bază de sistem	419
7.2.4.5. Managementul prin excepție	421
7.2.4.6. Managementul pe bază de obiective	423
7.2.4.7. Managementul participativ pe bază de obiective	426
7.2.4.8. Managementul prin cooperare și colaborare	427
7.2.4.9. Managementul prin delegare	429
7.2.4.10. Managementul prin motivație	430
7.2.4.11. Managementul prin informații și comunicări	431
7.2.4.12. Managementul prin alternative	432
7.2.4.13. Managementul prin consimțământ	432
8. Tehnologii inovative de realizare a managementului social	433
8.1. Relațiile organizaționale în managementul social	433
8.2. Resursele sociale: direcții și modalități de influențare în vederea realizării	442
8.3. Resursa motivațională a managementului social	448
9. Serviciile sociale ca bază instituțională a managementului social	454
9.1. Serviciul social: noțiuni, categorii și conținut instituțional	454

9.2. Serviciile în domeniul educației	456
9.3. Sistemul serviciilor de sănătate	459
9.4. Serviciile sociale specializate de asistență socială	461
10. Managementul proiectelor, programelor și planificării sociale	466
10.1. Problemele sociale, ca izvor al proiectelor, programelor și planificării sociale	466
10.2. Managementul proiectelor sociale	471
10.2.1. Necesitatea managementului proiectelor sociale	471
10.2.2. Definiții și caracterizări	472
10.2.3. Tipologie	473
10.2.4. Ciclul proiectului social	474
10.2.5. Un exemplu: proiectarea structurilor organizației sociale	476
10.2.5.1. Principii și cerințe în proiectarea sistemului de management al instituției sociale	476
10.2.5.2. Caracteristicile și modalitatea de abordare a proiectării sistemului de management al instituției sociale	478
10.2.5.3. Conducerea procesului de proiectare a sistemului de management al instituției sociale	479
10.3. Programele sociale, ca mijloc de intervenție socială	482
10.3.1. Semnificație, necesitate și avantaje	483
10.3.2. Definiție, domenii, și abordări majore	484
10.3.3. Elaborarea programelor sociale	489
10.3.4. Coordonarea managerială a activităților cuprinse în programul social	494
10.4. Planificarea, suport al managementului social	495
10.4.1. Conceptul de planificare în managementul social	496

10.4.2. Componentele planificării	497
10.4.2.1. Previziunea	498
10.4.2.2. Timpul	500
10.4.2.3. Planul	501
10.4.2.4. Procesul de planificare	503
11. Managementul personalului în instituțiile sociale	504
11.1. Conceptul de management al personalului și implicațiile sale psihosociale	504
11.2. Funcțiunea și sfera de cuprindere a managementului personalului	513
11.3. Principalele domenii ale managementului personalului și dominantele lor psihosociale	520
11.3.1. Orientarea psihosocială în planificarea personalului	520
11.3.2. Problematika psihosocială în procesul de recrutare și menținere a personalului	522
11.3.3. Psihosociologia orientării și selecției profesionale	525
11.3.4. Actul interpersonal în asimilarea și integrarea noilor angajați	535
11.3.5. Bazele psihosociopedagogice ale formării și ridicării nivelului profesional al personalului	537
11.3.6. Aprecierea salariaților în ordinea meritelor și promovarea	541
11.3.7. Modalități de stimulare a propunerilor salariaților	543
11.3.8. Implicații psihosociale în sistemul de salarizare	545
11.3.9. Problemele sănătății și protecției muncii și valențele lor umane	547
12. Eficiența managementului social	550

12.1. Conținutul noțiunii de eficiență a managementului social	550
12.1.1. Componentele definiționale	551
12.1.2. Normele de eficiență social – managerială	555
12.1.3. Eficiența managementului social și factorii care o influențează	557
12.2. Locul și rolul dinamicii mediului asupra eficienței managementului social	559
12.3. Depistarea și influențarea factorilor de creștere sau scădere a eficienței muncii social - manageriale	562
12.3.1. Interdependențele dintre dezvoltarea - profesiei de manager social și creșterea eficienței	562
12.3.2. Conținutul eficienței profesiei de manager social	564
12.3.3. Implicații în orientarea conformitate – eficiență în profesiunea de manager social	568
12.3.4. Componentele umane în procesul de depistare și influențare a eficienței muncii social - manageriale	573
12.4. Procesul de creștere a eficienței muncii managerului social	583
12.4.1. Utilizarea eficientă a timpului de către managerul social	583
12.4.2. Câteva principii în programarea muncii managerului social	588
12.4.3. Sporirea eficienței reuniunilor și întâlnirilor de lucru	589
12.4.4. Perfecționarea raporturilor șef – subordonați	592

12.4.5. Folosirea serviciilor funcționale și a specialiștilor - consultanți de către managerul social	595
12.4.6. Funcționarea eficace a secretariatului managerului social	599
12.4.7. Eficiența pregătirii managerului social	601
Bibliografie	609